

Umeå kommun

skolkontoret@umea.se

2020-06-08

1 (21)

Dnr-SI 2019:9166

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Dragonskolan VO i Umeå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Dragonskolan VO (vård- och omsorgsprogrammet) avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Dragonskolan VO i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i låg utsträckning* skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör säkerställa att kommunikation och samverkan kring exempelvis gemensamma arbets- och förhållningssätt når ut till alla lärare. Rektorn bör också följa upp att lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna i undervisningen erbjuder mer avancerade uppgifter eller aktiviteter som utmanar de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare utarbetar fungerande rutiner för att sprida information om gemensamma åtgärder för att skapa och bibehålla studiero till alla lärare som undervisar elevgrupperna. I detta ingår också att lärare följer de överenskommelser som bestämts.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp samtliga lärares arbete med bedömningar och betygssättning för att kunna undersöka om det finns omotiverade avvikelser i bedömningarna eller betygssättningen. Utifrån resultatet av uppföljningen behöver rektorn också föra diskussioner med samtliga berörda undervisande lärare.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 31 mars 2021 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:9166) i de handlingar som sänds in.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i låg utsträckning* skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att rektorn endast delvis följer upp och analyserar kunskapsresultaten och hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Graden av uppföljning och analys varierar för olika kurser och lärarnas arbetslagstillhörighet.

Det framgår vidare att rektorn till viss del styr och leder lärarnas arbete med jämställdhetsfrågor. Vidare är rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet vid vård- och omsorgsprogrammet i sin helhet otydlig. Rektorn behöver skapa möjligheter för samtliga lärare som undervisar inom programmet att samverka med varandra. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningarna för varje del som granskats inom området.

Rektorns ansvar för uppföljning, analys och utveckling av undervisningen

Granskningen visar att rektorn endast delvis följer upp skolenhetens kunskapsresultat och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Kunskapsresultaten följs upp vid klassgenomgångar där elevhälsan och de lärare som är organiserade specifikt under vård- och omsorgsprogrammet deltar. Övriga lärare som undervisar eleverna men som är organiserade under andra program och därmed andra rektorer deltar inte i klassgenomgångarna. Fokus vid klassgenomgångarna ligger på de elever som riskerar att inte uppnå godkända betyg. Kunskapsutvecklingen på gruppnivå eller hos elever som når längre i sitt lärande följs inte upp på motsvarande sätt vid dessa träffar.

Skolans arbete med värdegrundsfrågor följs upp genom en elevenkät där frågor ställs till eleverna, exempelvis om de får göra etiska ställningstaganden. Lärarna uppger att de brukar vara med och analysera resultat som presenteras för dem. Vid tiden för Skolinspektionens granskning hade några resultat från elevenkäten ännu inte kommit lärarna tillhanda varför det inte skett detta år. Det är oklart för lärarna om eller hur värdegrundsarbetet följs upp på något annat sätt. Rektorn genomför däremot vissa verksamhetsbesök för att bilda sig en uppfattning om hur undervisningen fungerar. Dock har inte alla lärare eller kurser inom programmet besökts utan huvudfokus har varit på programmets yrkeskurser, och därmed endast de lärare som är organiserade vid skolenheten, medan övriga lärares kurser och undervisning inte har besökts.

Elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL) följs kontinuerligt upp under de perioderna. Såväl lärare som elever berättar om att lärarna besöker de olika arbetsplatserna och samtalar med såväl handledare som elev i ett trepartssamtal. Inför elevernas APL har de fått beskrivet vilka moment som de ska göra och samtalet styrs sedan utifrån dessa beskrivningar. När APL-perioden är slut utvärderar lärarna perioden som helhet tillsammans med eleverna.

Rektorns analys av undervisningens kvalitet är begränsad då uppföljning och analys endast sker i vissa yrkeskurser. Vård- och omsorgsprogrammet flyttades från Midgårdsskolan till Dragonskolan i samband med läsårsstarten hösten 2019. I samband med flytten övergick ansvaret för programmet till en ny rektor. Den biträdande rektorn är dock densamma som tidigare. Vid läsårets slut kommer, enligt

rektorn, en uppföljning och analys av de övergripande resultaten ske. Rektorn ska då förbereda ett material bestående av sammanställningar över kunskapsresultat och resultat från elevenkäter där bland annat elevernas uppfattning om trygghet, inflytande och grundläggande värden i undervisningen kartlagts. Materialet ska skickas ut till lärare inom programmets arbetslag tillsammans med ett antal frågeställningar som lärarna får besvara. Rektorn sammanfattar sedan slutsatserna av detta arbete. Som en del av underlaget tar rektorn del av lärares kursutvärderingar. Vilka kurser som ska utvärderas har tidigare varit styrt från ledningshåll medan varje lärare nu ombeds att utvärdera 2-3 kurser vardera som läraren själv väljer ut.

Skolinspektionen ser vissa möjliga risker med detta tillvägagångssätt. Dels kan vissa kurser sällan eller aldrig komma att utvärderas men det kan också medföra en olikvärdighet i vilken mån elevernas undervisning utvärderas totalt sett. Vissa elevers undervisning kan komma att bli utvärderad i flertalet kurser medan andra elevers undervisning inte blir det. Det riskerar i förlängningen att rektorn saknar ett allsidigt underlag att analysera i arbetet med att identifiera såväl framgångsfaktorer som utvecklingsbehov för att kunna besluta om utvecklingsåtgärder och hur resurser bäst ska fördelas. För att motverka dessa risker anser Skolinspektionen att rektorn bör se till att få ett bredare underlag att analysera för att på så sätt i större utsträckning skaffa sig en god grund för utveckling av undervisningen. Rektorn bör därför i högre grad styra över urvalet av vilka kurser som ska utvärderas.

Granskningen visar vidare att den undervisning på vård- och omsorgsprogrammet som bedrivs av lärare som inte tillhör programmets arbetslag, så kallade "satellitlärare", inte följs upp eller analyseras inom ramen för ovanstående arbete då de organisatoriskt tillhör andra arbetslag och rektorer på Dragonskolan. Detta försvårar också rektorns möjligheter att skapa sig en bild av styrkor och utmaningar i undervisningen.

Skolans arbete med jämställdhet

Granskningen visar att rektorn till viss del styr och leder lärarnas arbete med jämställdhetsfrågor. Dock sker det ett jämställdhetsarbete, som en del av olika kursers centrala innehåll, i utbildningen samt genom lärares eget initiativ. Eleverna ger exempelvis uttryck för att de noterat att lärarna aktivt försöker påtala och motverka klassiska könsmönster. Inte minst blir det tydligt inom vård- och omsorgsprogrammet där det är vanligt att det är en övervikt av kvinnor. Det finns ett utarbetat koncept för hela Dragonskolan, där vård- och omsorgsprogrammet ingår, som rör värdegrundsfrågor där även jämställdhetsfrågor ingår. Elevhälsan ger exempel på att mentorerna vid skolan har fått ett material inom detta område som de sedan ska

arbeta med i klasserna. Samtliga elever i år 2 har också en heldag inriktad mot värdegrundsfrågor inklusive jämställdhetsfrågor. Rektorn ger samma beskrivning men uppger att någon strukturerad uppföljning av resultatet av skolenhetens arbete med jämställdhet som helhet, vilket följaktligen leder till att någon analys och vidareutveckling av jämställdhetsarbetet svårligen kan genomföras.

Rektorns pedagogiska ledarskap

Granskningen visar att rektorn delvis leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Nyanställda lärare som påbörjar sin anställning vid läsårets början får en gemensam introduktion som arrangeras tillsammans med övriga skolenheter inom gymnasieskolan. Rektorn ser sedan till att utse en mentor i arbetslaget utifrån ämneskompetens och erfarenhet. Lärarna som undervisar i vårdämnena har förutsättningar att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra inom sitt arbetslag/ämneslag. Lärarna samverkar också med elevernas handledare inom det arbetsplatsförlagda lärandet. Alla lärare som undervisar på programmet har dock inte förutsättningar att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra i olika forum där samtliga undervisande lärare och övrig skolpersonal kan samverka. Samverkan mellan lärare sker uppdelat i olika ämneslag där undervisningen och resultat förvisso diskuteras.

De olika ämneslagen är organiserade under olika skolenheter och därmed olika rektorer. Återkopplingen från dessa diskussioner i samtliga ämneslag kommer sedan inte rektorerna tillhanda förutom för de arbetslag respektive rektor är ansvarig för. I samtliga intervjuer uttrycks att den samverkan som sker inte är tillräcklig. Särskilt lyfts samverkan mellan programarbetslag och så kallade "satellitlärare" fram som ett tydligt utvecklingsområde. Bristen på kommunikation dels mellan lärare men också mellan lärare och elevhälsa riskerar att försvåra elevernas möjlighet till en ökad måluppfyllelse. Detta då det kan leda till en avsaknad av en sammanhållen utbildning samt att gemensamma arbets- och förhållningssätt inte når ut och tillämpas av alla lärare. Skolinspektionen anser därför att detta är ett utvecklingsområde.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i låg utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör säkerställa att kommunikation och samverkan kring exempelvis gemensamma arbets- och förhållningssätt når ut till alla lärare. Rektorn bör också följa upp att lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen.

Granskningen av Dragonskolans Vård- och omsorgsprogram visar att de forum som rektorn skapat för lärarsamverkan inte i tillräcklig utsträckning leder till ett välutvecklat samarbete och kommunikation mellan samtliga lärare i olika ämnen och kurser. Därmed saknas viktiga förutsättningar för att diskutera pedagogiska frågor och att utveckla undervisningen på skolenheten.

Enligt skollagen ska rektor särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn har enligt läroplanen dessutom ett ansvar för att lärarna kontinuerligt ges möjlighet att samverka med varandra för att kunna utveckla utbildningen och för att eleverna ska få ett sammanhang i sina studier.

När det gäller yrkesprogram visar Skolinspektionens granskningar¹ att yrkeskunnandet ofta enbart kopplas till de kurser där arbetsplatsförlagt lärande ingår, och inte till exempelvis de gymnasiegemensamma ämnena. För att det ska bli en helhet för eleverna behöver dock yrkeskunnandet utvecklas inom samtliga ämnen, till exempel att det är genomtänkt på vilket sätt de gymnasiegemensamma ämnena bidrar till olika aspekter och perspektiv på yrkeskunnande och arbetsliv såväl som vid sidan av yrkesämnena. I detta arbete är det därför viktigt att alla lärare, oavsett organisatorisk tillhörighet kan delta eller att det finns väl fungerande sätt att kommunicera och följa upp gemensamma arbets- och förhållningssätt som överenskommits.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att skapa tydliga mötesstrukturer med innehåll som fokuserar på att förbättra undervisningspraktikerna för alla lärare som undervisar eleverna men också möjligheter för lärare och elevhälsa att samverka för att på bästa sätt utforma undervisningen.

¹ Skolinspektionen (2017) Tematisk kvalitetsgranskning. *Helhet i utbildningen på gymnasiets yrkesprogram*, s. 21f

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Granskningen visar att undervisningen på Vård- och omsorgsprogrammet är varierad och består av olika typer av uppgifter och aktiviteter. Eleverna ges i många fall ett aktivt lärarstöd i undervisningen. Undervisningen är till övervägande del strukturerad med tydliga inledningar och ett logiskt flöde i uppgifterna samtidigt som många lektioner saknar ett sammanfattande avslut. Undervisningen innehåller utrymme och strategier för eleverna att reflektera vilket skapar förutsättningar för eleverna att ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna får vara med och påverka planeringen av det kommande arbetet. Lärarna anpassar också undervisningen efter elevernas olika behov och förutsättningar men det finns ett behov av att utveckla arbetet med att utmana elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till varje del som granskats inom området.

Variation, struktur, målfokus och aktivt lärarstöd i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller en variation av olika arbetssätt, som exempelvis arbete i helklass, grupparbete och enskilt arbete och att även arbetsformerna erbjuder variation. Lärarna använder olika metoder, material och uppgifter i undervisningen så att eleverna får arbeta och lära sig på olika sätt. Eleverna ger exempel på att flera av lärarna är engagerade och skapar ett intresse kring det aktuella ämnesområdet. Därigenom sprider lärarna inspiration till eleverna så att även de blir engagerade. Syftet med undervisningen överensstämmer med målen i läroplanen och är i de flesta fall också tydligt för eleverna även om eleverna ger exempel på att det varierar mellan olika kurser. Undervisningen är strukturerad och lärarna tydliggör syftet med undervisningen genom att förklara för eleverna hur

undervisningens innehåll kopplar till läroplanens centrala innehåll och kunskapskrav. Som ett stöd för eleverna skriver lärarna upp på tavlan vad eleverna ska göra under lektionerna. Lärarna fångar också upp elevers frågeställningar och säkerställer att elever förstår uppgifterna. I de fall det krävs så gör lärare kortare enskilda genomgångar med elever utifrån deras intresse och förförståelse. Lärarna planerar också uppgifter till elevernas perioder av arbetsplatsförlagt lärande. De elever som har erfarenhet av arbetsplatsförlagt lärande beskriver att de tycker det har fungerat bra och att det är tydligt vad de ska lära sig. Vid de lektionsobservationer som genomförts har innehållet varit väl anpassat till lektionernas längd. I de flesta fall har också eleverna kommit igång med sitt arbete och bibehållit sitt engagemang till lektionens slut även om det också förekommer lektioner där enstaka elever inte alls kommer igång med sitt skolarbete.

Elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen samt sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna till stor del görs delaktiga i planeringen av undervisningen. Lärarna utgår från och tar stor hänsyn till elevernas förkunskaper och låter också elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande. Bland annat finns exempel på att lärare kartlägger elevers förkunskaper inför nya moment och kurser samt att eleverna ges möjlighet att inom vissa ramar få vara med påverka innehåll, arbetsordning och examinationsformer. Däremot är elevernas möjlighet att utvärdera undervisningen mer begränsade. I vissa kurser genomförs kursutvärderingar där eleverna medverkar samt att skolan genomför elevenkäter med mer övergripande frågeställningar om bland annat undervisningen generellt. Lärare gör också, men då på eget initiativ, kortare uppföljningar när en lektion sammanfattas där samtal med elever i helgrupp är det vanliga.

Granskningen visar att eleverna ges goda möjligheter att reflektera över sitt eget lärande. Bland annat genom att lärare ställer frågor utan givna svar som eleverna får reflektera över. I yrkeskurserna får eleverna också möjlighet att på ett mer direkt sätt reflektera över sina framsteg, exempelvis vid bandageläggning eller andra praktiska moment. Eleverna ger exempel på att lärarna ofta ställer frågor till dem och ber dem berätta vad de kan, vilket gör att eleverna blir varse om att de faktiskt kan det som de ska kunna. Eleverna har också fått dela skrivuppgifter med varandra och därefter gett respons till varandra. Utifrån responsen har de sedan vidareutvecklat texten. Eleverna får även lära sig om och diskutera källkritik, exempelvis så observerades en lektion som inleddes med en diskussion om covid-19 just när pandemin börjat spridas på allvar. Stora delar av diskussionen handlade om källkritik där läraren ställde frågan "vilken info kan man lita på?". Eleverna var aktiva i diskussionen, ställde frågor som

sedan besvarades i realtid genom att eleverna gav förslag till läraren vilka hemsidor hon skulle söka på. I samband med det fick eleverna värdera de olika källornas trovärdighet. På detta sätt fick eleverna träna på att ta ansvar för sitt eget lärande och reflektera över vilka källor som är trovärdiga.

Stimulans och utmaningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna delvis motiverar och anpassar undervisningen efter elevernas behov. Genom att eleverna ges goda möjligheter att påverka undervisningen och genom att lärarna tar hänsyn till elevernas förslag och intressen skapas motivation hos eleverna. Lärarna uttrycker en hög förväntan på eleverna, exempelvis genom att visa tilltro till att eleverna kommer att kunna lösa en viss uppgift eller praktiskt moment. Eleverna kan få samma uppgifter men som kan utföras/besvaras på olika nivåer. Lärarna uppger dock att det är en stor spridning vad gäller elevernas förkunskaper och motivation vilket är en utmaning för lärarna i arbetet med att anpassa undervisningen så att den blir tillgänglig för alla elever. Lärarna uttrycker att de möter utmaningen genom att de kan få börja kurserna på en något lägre nivå för att "få igång" eleverna men att slutkraven inom kurserna inte är lägre än på något annat program. Lärarna, elevhälsan och rektorn ger samstämmiga beskrivningar om att elever som har svårt att nå kunskapsmålen därför prioriteras, vilket även Skolinspektionen noterade vid sina lektionsobservationer. De beskriver också att de därför själva ser det som ett utvecklingsområde att ytterligare utveckla arbetet med att ge utmanande uppgifter också till elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Det är också Skolinspektionens bedömning att arbetet med utmanande uppgifter är ett utvecklingsområde för skolan.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Undervisning, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna i undervisningen erbjuder mer avancerade uppgifter eller aktiviteter som utmanar de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att skolans arbete med att erbjuda elever stimulerande och utmanande uppgifter kan utvecklas. Lärarna anpassar förvisso undervisningen och uppgifter med stort fokus för elever som har svårigheter. Däremot

anpassas inte undervisningen i samma utsträckning för de elever som snabbt blir klara med sina uppgifter.

Av skollagen framgår att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att lärare ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Läraren ska se till att eleven succesivt får fler och större självständiga uppgifter samt se till att eleven upplever att kunskapen är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.

Läraren behöver utgå från elevernas erfarenheter och intressen men låta eleverna arbeta med uppgifter som utmanar dem på en nivå strax ovanför sin nuvarande förmåga. Det är också betydelsefullt att lärarna vägleder eleverna och ger dem redskap att ta sig an nya uppgifter som utmanar och uppmuntrar eleverna att testa gränserna. I det sammanhanget kan vikten av lärarnas ämneskunnighet, kompetens och engagemang, att de har höga förväntningar på eleverna och ger stöd och hjälp vid behov särskilt framhållas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med personalen inleder ett utvecklingsarbete med inriktning att utmana elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Det kan exempelvis handla om att se till att i samtliga ämnen erbjuda arbetsuppgifter med olika svårighetsgrad som utmanar alla elever i relation till den kunskapsnivå de befinner sig på.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att det vid skolan bedrivs ett samlat arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna. Tryggheten kartläggs och analyseras regelbundet och insatser genomförs för att utveckla arbetet och skolan vidtar ändamålsenliga åtgärder som har gett positiva effekter. Granskningen visar också att det genomförs vissa riktade insatser för att förbättra studieron i några klasser, dock är inte arbetet sammanhållet då inte alla lärare deltar i arbetet eller nås av tillräcklig information för att kunna upprätthålla gemensamma överenskommelser.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningarna för varje del som granskats inom området.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett aktivt och medvetet arbete på skolan i syfte att skapa trygghet för eleverna, främja trygga skolmiljöer och förebygga otrygghet. Den goda skolmiljön är enligt Skolinspektionen bland annat ett resultat av ett samlat arbete kring bemötande mellan lärare och elever samt trygghetsskapande aktiviteter så som samtal på mentorstid och olika skolövergripande insatser. Granskningen talar också för att elevernas trygghet på skolan har förbättrats jämfört med tidigare år. I Skolenkäten² hösten 2018 skattade elever i år 2 vid vård- och omsorgsprogrammet området trygghet lägre än genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter. När den enkäten besvarades var programmet förlagt vid en annan skola och har därefter flyttat till Dragonskolan. I samtliga intervjuer uttrycks att tryggheten nu är bra och att det tidigare lägre resultatet till stora delar berodde på lokalernas fysiska placering vid den förra skolan. Exempelvis uttrycker lärare att miljön på Dragonskolan blivit mycket tryggare sedan skollokalerna renoverades och de ser fördelar med att även om skolbyggnaden är stor så finns en uppdelning mellan olika "hus" vilket gör sammanhanget mindre för eleverna. Det finns en hög medvetenhet hos rektor, lärare och elevhälsa om att goda relationer och respektfullt bemötande skapar trygghet samt att tryggheten har stor betydelse för lärandet. Granskningen visar att

² I Skolinspektionens enkät till elever i år 2 hösten 2018 är indexvärdet för området "trygghet" 7,0 vilket kan jämföras med 8,6 för Umeå kommun samt 8,1 för samtliga medverkande skolenheter.

trygghetsskapande insatser bland annat baserar sig på kontinuerlig kartläggning av elevers upplevelse av tryggheten. Skolan använder sig av elevenkäter, frågor under utvecklingssamtal samt regelbunden kontakt mellan elever och mentorer för att kunna vara följsamma och snabba vid behov av nya eller ändrade insatser. Samtliga intervjugrupper beskriver att eleverna generellt är trygga även om det ibland framkommer behov av åtgärder för att upprätthålla detta.

Skolans arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att studieron varierar mellan olika klasser och kurser. I flera klasser är studieron relativt god medan det i andra klasser finns behov av ett samlat arbete för att förbättra studieron så att elever ges möjlighet att ta ansvar för att genomföra de planerade uppgifterna utan att bli störda. Rektorn ger exempel från innevarande läsår på att rektorn tillsammans med mentorer och lärare kommit fram till gemensamma åtgärder som ska gälla, exempelvis fasta placeringar i klassrummet och att mobiltelefoner ska lämnas in. Dock framkommer det i intervjuer och observationer att information om sådana åtgärder inte når de så kallade "satellitlärarna" vilket i praktiken innebär att det blir en otydlighet för eleverna när olika regler gäller hos olika lärare. Lärarna har även i övrigt till viss del olika förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero då några frekvent påminner elever om att vara tysta och lägga undan mobiltelefonerna medan andra väljer att inte uppmärksamma eleven om det inte stör någon annans arbete. Rektorn beskriver att om fler lärare varit med i arbetslaget hade det också varit fler lärare som hållit fast vid dessa regler. Då åtgärder vidtas i klassrummen genom att lärare säger till eller hyschar elever ger det ofta effekt på kort sikt, men avsaknaden av ett långsiktigt och strategiskt arbete blir i några klasser att det återkommande finns elever som ägnar sig åt annat än skolarbete och att det upplevs störande för andra elever. Skolinspektionen bedömer att vård- och omsorgsprogrammet kan utveckla sitt samlade arbete för att skapa studiero, av särskild vikt vill Skolinspektionen lyfta fram att alla lärare behöver vara införstådda med de gemensamma överenskommelser som gjorts kring respektive klass.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare utarbetar fungerande rutiner för att sprida information om gemensamma åtgärder för att skapa och bibehålla studiero till alla lärare som undervisar elevgrupperna. I detta ingår också att lärare följer de överenskommelser som bestämts.

Skolinspektionens granskning visar att det finns vissa exempel på samlade arbeten för att skapa studiero på vård- och omsorgsprogrammet men att de gemensamma åtgärder som beslutats om inte efterlevs av alla lärare. Detta delvis på grund av att informationen inte alltid når fram till alla lärare men delvis också på att efterlevnaden upprätthålls olika hos de lärare som deltagit i arbetet.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero.

Det är viktigt att elever uppfattar att det finns en gemensam hållning kring vad som är tillåtet i klassrummet och att det finns gemensamma ordningsregler. Med fördel kan även elever involveras i arbetet med att åstadkomma studiero eftersom elever ofta kan ha lättare att acceptera regler då de själva varit med och påverkat.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, tillsammans med rektorn, diskuterar och kommer överens om gemensamma strategier och förhållningssätt kring studiero. Det gemensamma förhållningssättet kan exempelvis innebära att lärarna har samma uppfattning om vilken ljudnivå eller vilka störande aktiviteter som inte är tillåtna i klassrummen, hur lärarna ska agera vid ordningsproblem och hur lärarna ska bemöta utåtagerande elever. Rektorn behöver vidare säkerställa att alla lärare följer de gemensamma besluten om hur studiero ska skapas och upprätthållas. Som hjälp i arbetet med att skapa studiero kan Skolverkets självskattningsverktyg³ "Koll på studiero" med tillhörande stödmaterial användas.

³ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/koll-pa-studiero>

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att regelbundet kunna samverka med varandra när de gör bedömningar och/eller vid betygssättning.

Rektorns analys av betygssättningen är dock begränsad liksom rektorns kännedom om eventuella avvikelser mellan olika kurser eftersom de diskussioner som sker i olika ämneslag inte alltid kommer rektorn till del.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningarna för varje del som granskats inom området.

Lärarnas förutsättningar för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betygssättning

Granskningen visar att lärarna ges goda förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning. Samverkan kring bedömningar sker regelbundet i de olika ämneslagen. Olika rektorer på Dragonskolan är ansvariga för respektive ämneslag och har i de flesta fall förstelärare som ansvarar för agendan och genomförandet av ämneslagsträffarna. Då i stort sett samtliga lärare därmed kan samverka med kollegor som undervisar i samma kurser och ämnen ger ämneslagen goda möjligheter till likvärdighet. Även i övrigt sker en hel del samverkan inom de olika arbetslagen både kring konstruktioner av examinationsmöjligheter och sambedömning av uppgifter. Rektorerna har även säkerställt tillgång till tid och lokaler för rättning av nationella prov. Något som Skolinspektionen ser positivt på är att lärarna då också byter prov mellan varandra så att det är någon annan än undervisande lärare som rättar proven.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömningar och betygssättning

Granskningen visar att rektorn delvis följer upp lärarnas betygssättning i de olika kurserna. I dessa fall och där resultaten avviker följer rektorn upp och för samtal med lärare om vad anledningen till detta kan vara. Exempelvis har rektorn identifierat kurser med lägre måluppfyllelse och påbörjat en analys av detta. Vid ämneslagsträffar

sker regelbundet diskussioner kring bedömning och betygssättning samt i förekommande fall analyser av resultat på nationella prov. Där diskuteras och analyseras även eventuella avvikelser mellan betygresultat och resultat på nationella prov.

Rektorns uppföljning varierar dock mellan olika ämnen och kurser beroende på om de undervisande lärarna är organiserade vid skolenheten eller andra skolenheter. Rektorn för således inte diskussioner med samtliga betygssättande lärare som undervisar på vård- och omsorgsprogrammet. Rektorn får därmed inte en helhetsbild i arbetet med att undersöka eventuella skillnader och variationer för att kunna vidta åtgärder i syfte att säkerställa likvärdighet i lärarnas bedömningar och betygssättning.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Bedömning och betygssättning, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp samtliga lärares arbete med bedömningar och betygssättning för att kunna undersöka om det finns omotiverade avvikelser i bedömningarna eller betygssättningen. Utifrån resultatet av uppföljningen behöver rektorn också föra diskussioner med samtliga berörda undervisande lärare.

Skolinspektionens granskning visar att rektorns uppföljning behöver omfatta samtliga lärares bedömningar och betygssättning, det vill säga även de så kallade "satellitlärarna". Detta i syfte att undersöka om det förekommer avvikelser inom skolenheten som går att motivera och vid behov besluta om åtgärder för att komma tillrätta med omotiverade avvikelser. Rektorn har ansvar för att de bedömningar som görs av elevernas kunskapsutveckling och resultat är likvärdiga, det vill säga att elevernas kunskapsutveckling är bedömda på samma grunder och att bedömningarna utgår från kunskapskraven. För att veta det behöver rektorn analysera bedömningar utifrån skillnader och variationer mellan olika år, klasser, kön och i förhållande till nationella prov där sådana genomförs. Därefter behöver rektorn tillsammans med samtliga undervisande lärare diskutera de eventuella skillnader som förefaller omotiverade. Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utforma och implementera fungerande rutiner för att kunna bedriva ett sådant arbete.

På Skolinspektionens vägnar

X Stina Linder

Beslutsfattare

Signerat av: Stina Linder

2020-06-08

X Anders Holmgren

Föredragande

Signerat av: Anders Holmgren

I handläggningen av ärendet har även undervisningsråd Agnetha Burström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 9 mars 2020 och den 11 mars 2020. Besöket genomfördes av Anders Holmgren och Stina Linder.

Dragonskolan som tillhör den offentliga huvudmannen Umeå kommun ligger i de västra delarna av centrala Umeå och bedriver utöver det granskade vård- och omsorgsprogrammet utbildning på bland annat 11 nationella program, lärlingsutbildning och introduktionsprogram. Totalt har Dragonskolan ca 2300 elever varav ca 70 elever läser på vård- och omsorgsprogrammet.

Skolenheten leds av en rektor som även har delegerat mycket av ledningsuppgifterna till en biträdande rektor.

Enligt Skolverkets officiella statistikdatabas (SIRIS) från 2018/19 samt skolans egen dokumentation har samtliga lärare på skolenheten lärarlegitimation och behörighet i sina undervisningsämnen. Genomsnittet i riket var 81,4 procent läsåret 2018/19.